

**ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู
ในสหวิทยาเขตวิทยปรางกร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ**
ACADEMIC LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS ACCORDING TO THE TEACHER'S OPINION IN
WITTAYAPRAKAN CONSORTIUM UNDER THE SAMUT PRAKAN SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE
AREA OFFICE

นฤเบศร์ คุณสมบัติ¹, นิวัตต์ น้อยมณี², กัญญกร เอี่ยมพญา³
มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานครสุวรรณภูมิ^{1,2}, มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์³
Naruebet Khunsombat¹, NiwatNoimane², Kanporn Aiemphaya³
Bangkok Suvarnabhumi University^{1,2}, Rajabhat Rajanagarindra University³
Corresponding Author E-mail : naruebet.ksb@bodinsp.ac.th¹, nw.noymanee@gmail.com²,
kanporn2512@gmail.com³

(Received : April 7, 2026; Edit : April 23, 2026; accepted : April 28, 2026)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู โรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนสหวิทยาเขตวิทยปรางกร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ และ 2) เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู โรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนสหวิทยาเขตวิทยปรางกร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ จำแนกตามสถานภาพส่วนตัว ได้แก่ ระดับการศึกษา วิทยฐานะ อายุ และประสบการณ์การทำงาน กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูในสหวิทยาเขตวิทยปรางกร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ จำนวน 233 คน ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ .969 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาครู รองลงมาคือ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและ เป้าหมายของโรงเรียน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการบริหารหลักสูตรและการสอน และ 2) เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามสถานภาพส่วนตัว พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาและวิทยฐานะต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และครูที่มีอายุและประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำทางวิชาการ, ผู้บริหารสถานศึกษา, สหวิทยาเขตวิทยปรางกร, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ

Abstract

The objectives of this research were to 1) study the level of academic leadership of school administrators according to the teacher's opinion in Wittayaprahan Consortium under the Samut Prakan Secondary Educational Service Area Office, and 2) compare the academic leadership of school administrators according to the teacher's opinion in Wittayaprahan Consortium under the Samut Prakan Secondary Educational Service Area Office, classified by personal status, including educational level, academic rank, age, and work experience. The sample consisted of 233 teachers in the Wittayaprahan Consortium, randomized by stratified random sampling. The research instrument was a 5-point Likert scale questionnaire with a total reliability coefficient of .969. Data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, and One-way Analysis of Variance.

The research findings revealed that 1) The overall level of academic leadership of school administrators according to the teacher's opinion was at a high level. The aspect with the highest mean was teacher development, followed by defining the school's vision, mission, and goals. The aspect with the lowest mean was curriculum and instructional management. 2) The comparison of academic leadership of school administrators according to the teacher's opinion, classified by personal status, found that teachers with different educational levels and academic ranks had significantly different opinions on the academic leadership of school administrators at the .05 level. However, teachers with different ages and work experiences did not have significantly different opinions on the academic leadership of school administrators.

Keywords : Academic Leadership, School Administrators, Wittayaprahan Consortium, Samut Prakan Secondary Educational Service Area Office

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้กำหนดมาตรฐานตำแหน่ง ประเภหผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษา สายงานบริหารสถานศึกษา ตำแหน่งรองผู้อำนวยการสถานศึกษา และผู้อำนวยการสถานศึกษา ให้มีหน้าที่และความรับผิดชอบหลักในการบังคับบัญชาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และบุคลากรในสถานศึกษา ต่อการปฏิบัติราชการเกี่ยวกับการบริหารวิชาการและความเป็นผู้นำทางวิชาการ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาสมรรถนะและการเรียนรู้ อย่างเต็มศักยภาพ มีความพร้อมในการดำรงชีวิตในปัจจุบันและอนาคต มีทักษะการคิดและสร้างนวัตกรรมได้ อีกทั้งยังยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา, 2567 : 8-14) ซึ่งลักษณะและขอบข่ายของความมุ่งหมายดังกล่าว เป็นการมุ่งเน้นการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานสถานศึกษา โดยถือว่าเป็นงานส่วนใหญ่ ครอบคลุมสถานศึกษาทั้งระบบ ผู้บริหารสถานศึกษาควรใช้เวลาในการบริหารงานวิชาการร้อยละ 40 ของเวลาทั้งหมด และการบริหารงานวิชาการเป็นสิ่งที่สะท้อนถึงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน (ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์, 2563 : 57) อีกทั้งยังเป็นหน้าที่สำคัญที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ที่กำหนดให้สถานศึกษาทุกประเภทจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับงานวิชาการ เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ มีคุณภาพ หรือมีผลลัพธ์การเรียนรู้ที่พึงประสงค์ (สุกัญญา แซ่มซ้อย, 2565 : 45)

บทบาทหน้าที่ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร นับเป็นอีกหนึ่งบทบาทสำคัญ ที่จะเป็นการปฏิบัติงานตามภาระความรับผิดชอบของผู้บริหารสถานศึกษา ในการเป็นผู้นำทางวิชาการโดยมุ่งหมายให้เกิดคุณภาพกับผู้เรียนอย่างเต็มศักยภาพ (อัจฉรา นิยมมาภา, 2561 : 46-67) ภาวะผู้นำทางวิชาการมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพของครู การจัดการเรียนรู้ และการยกระดับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน โดยผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ จะดำเนินการกำหนดทิศทางการพัฒนาบุคลากร จัดการหลักสูตร และสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ร่วมกัน ซึ่งสิ่งเหล่านี้ส่งผลเชิงบวกต่อความผูกพันของครู ความพึงพอใจในการทำงาน และประสิทธิภาพในการสอน ซึ่งท้ายที่สุดนำไปสู่การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโดยตรงอีกด้วย (Groenewald, Kilag, Camangyan, Cabuenas, Mandaya-Abapo and Abendan, 2023 : 435-436) ทั้งนี้ภาวะผู้นำทางวิชาการ นับเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถของผู้บริหารโรงเรียนในการนำความรู้ วิธีการ เทคนิคบริหารมาปรับใช้ในการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจ การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน การเสริมสร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน การพัฒนาผู้เรียน การพัฒนาครู และการนิเทศ กำกับติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนการสอน (ข้าวทิพย์ ทิสุกะ, 2564 : 16) และยังเป็นคุณสมบัติของผู้นำในการบริหารงานด้านวิชาการในโรงเรียนที่มีพฤติกรรมหรือการกระทำต่าง ๆ ที่นำความรู้ ความสามารถ ทักษะ เทคนิค และวิธีการต่าง ๆ ใช้ในการจูงใจให้ผู้อื่นคล้อยตามพฤติกรรมของตน โดยใช้ศิลปะในการสร้างอิทธิพลอำนาจหน้าที่ และเสริมอำนาจที่มีอยู่เพื่อให้บุคคล หรือกลุ่มบุคคล ดำเนินงานในหน้าที่รับผิดชอบให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ เพื่อให้การดำเนินงานทางด้านวิชาการ และการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน (สมพงษ์ วิเศษจันทร์, 2566 : 25) ซึ่งกล่าวได้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา และมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู (เริงฤทธิ์ คำหู่, 2565 : 100; พระอนุรักษ์ จุตสี และ วิภาภรณ์ ภูวัฒนกุล, 2565 : 144)

อย่างไรก็ตาม เมื่อบริบทของสถานศึกษาต้องเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว ความสำเร็จหรือความล้มเหลวขององค์กรจึงขึ้นอยู่กับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลเป็นสำคัญ เนื่องจากผู้บริหารต้องรับผิดชอบการบริหารจัดการงานทั้งเชิงคุณภาพและปริมาณที่ส่งผลต่อทรัพยากรบุคคล ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องปรับบทบาทสู่การเป็นผู้นำที่สามารถสร้างแรงบันดาลใจ และนำการพัฒนาเทคโนโลยีมาบูรณาการเพื่อยกระดับความเป็นเลิศในสถานศึกษา นอกจากนี้ผู้นำในยุคดิจิทัลต้องตระหนักรู้เท่าทันเทคโนโลยี และมีวิสัยทัศน์ในการใช้ข้อมูลให้เกิดประโยชน์สูงสุด การเป็นผู้นำทางวิชาการในยุคนี้จึงไม่ใช่เพียงแค่นำเทคโนโลยีมาใช้ แต่คือการวางแผนและการปรับตัวเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมทางการศึกษาที่เหมาะสมให้กับผู้เรียนและผู้สอน (ชนิดา สารทอง และ อิตาวัลย์ อุ่นกอง, 2568 : 351) และเมื่อพิจารณาบริบทเชิงพื้นที่ของสถานศึกษาในกลุ่มสหวิทยาเขตวิทยปรางกร พบว่า มีความท้าทายเฉพาะตัวที่เป็นปัจจัยเร่งให้ภาวะผู้นำทางวิชาการกลายเป็นตัวแปรวิกฤต เนื่องจากสถานศึกษาในกลุ่มส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษที่ต้องรองรับจำนวนนักเรียนจำนวนมาก ท่ามกลางลักษณะพื้นที่เขตอุตสาหกรรมกึ่งเมืองที่มีพลวัตการเปลี่ยนแปลงสูงและมีความหลากหลายที่ซับซ้อน (สำนักงานจังหวัดสมุทรปราการ, 2568) จึงส่งผลให้เกิดช่องว่างระหว่างสภาพที่คาดหวัง ที่มุ่งเน้นการสร้างสถานศึกษาให้อบอุ่นและปลอดภัย กับสภาพการดำเนินงานจริงที่ต้องเผชิญกับปัจจัยกดดันทางสังคม ซึ่งส่งผลกระทบโดยตรงต่อการพัฒนาสมรรถนะหลักของผู้เรียน โดยเฉพาะความสามารถในการกำกับตนเองในการเรียนรู้ และการประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อแก้ปัญหาในสถานการณ์จริง อันเป็นรากฐานสำคัญที่จะส่งผลต่อเนื่องไปยังผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนในระยะยาว สอดคล้องกับรายงานการประเมินตนเอง (SAR) ของสถานศึกษาในสหวิทยาเขตวิทยปรางกรที่สะท้อนจุดที่ควรพัฒนาตามมาตรฐาน

การประกันคุณภาพการศึกษาในทิศทางเดียวกัน โดยเฉพาะด้านคุณภาพผู้เรียน (มาตรฐานที่ 1) ทุกโรงเรียนมุ่งเน้นการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ให้สูงขึ้น ตลอดจนการพัฒนาทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรม และทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ในขณะที่ด้านการบริหารจัดการ (มาตรฐานที่ 2) พบความต้องการพัฒนาบุคลากรตามหลักสูตรการสอน และเพิ่มการใช้เทคโนโลยีเพื่อการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สำหรับด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน (มาตรฐานที่ 3) สถานศึกษาคำนึงความสำคัญของการจัดทำระบบสารสนเทศการเรียนรู้ที่ชัดเจน การใช้ผลสะท้อนกลับจากนักเรียนเพื่อพัฒนาการสอน และการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม (โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย สมุทรปราการ, 2566 : 90-91; โรงเรียนสมุทรปราการ, 2567 : 81; โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) สมุทรปราการ, 2567 : 78) ข้อมูลเหล่านี้สะท้อนถึงความจำเป็นเร่งด่วนในการพัฒนาระบบสารสนเทศและการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาให้เป็นรูปธรรมชัดเจนยิ่งขึ้น

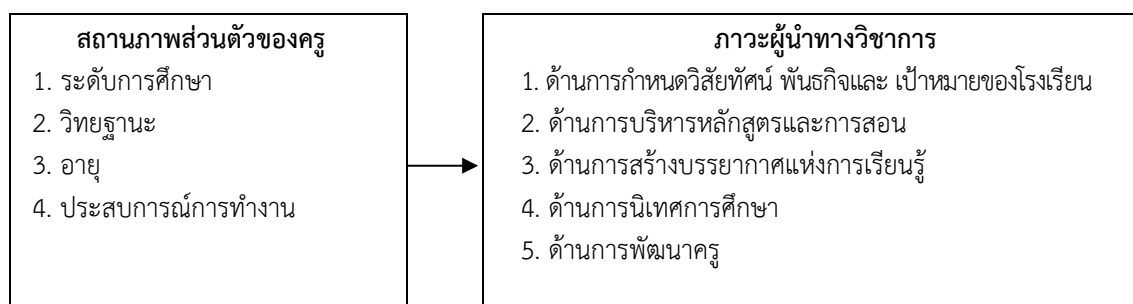
จากรายงานการประเมินตนเอง (SAR) ของสถานศึกษาในกลุ่มสหวิทยาเขตวิทยปราชการในช่วงต้น สะท้อนให้เห็นถึงสภาพปัญหาการจัดการศึกษาที่ครอบคลุมมิติการกำหนดทิศทาง การบริหารหลักสูตรและการสอน การสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา และการพัฒนาศักยภาพครูให้เป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพ ซึ่งปัญหาเหล่านี้ส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพผู้เรียนและการยกระดับมาตรฐานการศึกษา ด้วยเหตุนี้บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีความสำคัญยิ่งในฐานะผู้นำทางวิชาการที่ต้องรับผิดชอบการบริหารจัดการให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด โดยต้องมีความสามารถครอบคลุมทั้งการวางแผนยุทธศาสตร์ การจัดโครงสร้างองค์กร การระดมทรัพยากร การนิเทศการสอน ตลอดจนการสร้างสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนเป็นสำคัญ (อัจฉรา นิยมภา, 2561 : 46-67) จากสาเหตุดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู โรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนสหวิทยาเขตวิทยปราชการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ เพื่อให้ได้สารสนเทศที่มีความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อการนำไปประยุกต์ใช้ในการวางแผนพัฒนา ตลอดจนกำหนดแนวทางในการเสริมสร้างศักยภาพการบริหารงานวิชาการ ที่จะส่งผลให้การจัดการเรียนรู้และการจัดการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนสหวิทยาเขตวิทยปราชการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ เป็นไปอย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู โรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนสหวิทยาเขตวิทยปราชการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู โรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนสหวิทยาเขตวิทยปราชการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ จำแนกตามสถานภาพส่วนตัว ได้แก่ ระดับการศึกษา วิทยฐานะ อายุ และประสบการณ์การทำงาน of ครู

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มุ่งศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูในสหวิทยาเขตวิทยปราชการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ โดยผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการตามแนวคิดของฮอลล์ลิงเจอร์ และเมอร์ฟี (Hallinger and Murphy, 1985 : 221) คง (Kung, 1992 : 430-443) แมคอีแวน (McEwan, 2003 : 7-22) ปวีณา บุทธิจักร (2564 : 34-45) ชลนิชา ศิลาพงษ์ (2564 : 35-46) ปานหทัย ธรรมรัตน์ (2564 : 47-63) เนติ มโนปัญญา (2565 : 29-39) พิทวัส สุดขารี (2566 : 5-9) สมพงษ์ วิเศษจันทร์ (2566 : 33-48) และพนิดา มิ่งมิตร (2567 : 7-11) รวมจำนวน 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและ เป้าหมายของโรงเรียน 2) ด้านการบริหารหลักสูตรและการสอน 3) ด้านการสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ 4) ด้านการนิเทศการศึกษา และ 5) ด้านการพัฒนาครู ดังแผนภาพที่ 1

สมมติฐานการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสมมติฐานของการวิจัย ดังนี้

1. ครูที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา แตกต่างกัน
2. ครูที่มีวิทยฐานะแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา แตกต่างกัน
3. ครูที่มีอายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา แตกต่างกัน
4. ครูที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ครูโรงเรียนในสหวิทยาเขตวิทยปการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ปีการศึกษา 2568 จำนวน 6 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 593 คน (สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ, 2567 : 8)

กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูโรงเรียนในสหวิทยาเขตวิทยปการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ได้มาจากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 : 608) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 233 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยเทียบสัดส่วนของประชากรกับกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

ตัวแปร

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่

1. ตัวแปรต้น จำแนกตามสถานภาพส่วนตัว ดังนี้
 - 1) ระดับการศึกษา ประกอบด้วย (1) ปริญญาตรี และ (2) สูงกว่าปริญญาตรี
 - 2) วิทยฐานะ ประกอบด้วย (1) ไม่มีวิทยฐานะ และ (2) มีวิทยฐานะ
 - 3) อายุ ประกอบด้วย (1) ไม่เกิน 30 ปี (2) ระหว่าง 30-45 ปี และ (3) 45 ปีขึ้นไป
 - 4) ประสบการณ์การทำงาน ประกอบด้วย (1) ไม่เกิน 5 ปี (2) ระหว่าง 5-10 ปี และ (3) 10 ปีขึ้นไป
2. ตัวแปรตาม คือ ภาวะผู้นำทางวิชาการ จำนวน 5 ด้าน ประกอบด้วย
 - 2.1 ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและ เป้าหมายของโรงเรียน
 - 2.2 ด้านการบริหารหลักสูตรและการสอน
 - 2.3 ด้านการสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้
 - 2.4 ด้านการนิเทศการศึกษา
 - 2.5 ด้านการพัฒนาครู

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม ประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ระดับการศึกษา วิทยฐานะ อายุ และ ประสบการณ์การทำงาน ด้วยข้อคำถามปลายปิดในลักษณะแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู ในสหวิทยาเขตวิทยปการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ด้วยข้อคำถามปลายเปิด ในลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 40 ข้อ

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยศึกษาเอกสารแนวคิดและทฤษฎีตามที่กำหนดในกรอบและแนวคิดในการวิจัย เพื่อนำไปสู่การสร้างและพัฒนาแบบสอบถามที่เกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู ในสหวิทยาเขตวิทยปการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ และนำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยผลการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม ด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาพบว่า โดยพบว่ามีค่าเท่ากับ 1.00 (ทุกข้อคำถาม) และนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงให้สมบูรณ์แล้วไปทดลองใช้ (Try Out) จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อทดสอบหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาด้วยวิธีการของครอนบาค (Cronbach, 1990 : 202-204) โดยค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับพบว่า มีค่าเท่ากับ .969

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสืออนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากโรงเรียนในสหวิทยาเขตวิทยปการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ โดยผู้วิจัยใช้แบบสอบถามออนไลน์ เพื่อเก็บข้อมูล ตั้งแต่เดือนธันวาคม 2568 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2569 ซึ่งได้รับข้อมูลกลับคืนมาจำนวน 233 ชุด (คิดเป็นร้อยละ 100) แล้วจากนั้นตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลและนำข้อมูลไปวิเคราะห์ผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

- 1) วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพส่วนตัว ด้วยการหาความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)
- 2) วิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู ในสหวิทยาเขตวิทยปการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
- 3) วิเคราะห์ข้อมูลและเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู ในสหวิทยาเขตวิทยปการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ โดยจำแนกตามระดับการศึกษาและวิทยฐานะของครู ด้วยการทดสอบค่าที (t-test) และจำแนกตามอายุและประสบการณ์การทำงาน of ครู ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู ในสหวิทยาเขตวิทยปการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ระดับการศึกษา วิทยฐานะ อายุ และประสบการณ์การทำงาน โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ข้อมูลสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม n = 233

สถานภาพส่วนตัว	จำนวน	ร้อยละ
1. ระดับการศึกษา		
(1) ปริญญาตรี	174	74.68
(2) สูงกว่าปริญญาตรี	59	25.32
รวม	233	100.00

ตารางที่ 1 (ต่อ)

n = 233

สถานภาพส่วนตัว	จำนวน	ร้อยละ
2. วิทยฐานะ		
(1) ไม่มีวิทยฐานะ	107	45.92
(2) มีวิทยฐานะ	126	54.08
รวม	233	100.00
3. อายุ		
(1) ไม่เกิน 30 ปี	52	22.32
(2) ระหว่าง 30 – 45 ปี	162	69.53
(3) 45 ปีขึ้นไป	19	8.15
รวม	233	100.00
4. ประสบการณ์การทำงาน		
(1) ไม่เกิน 5 ปี	75	32.19
(2) ระหว่าง 5-10 ปี	111	47.64
(3) 10 ปีขึ้นไป	47	20.17

รวม	233	100.00
-----	-----	--------

จากตารางที่ 1 พบดังนี้ 1) ระดับการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 174 คน คิดเป็นร้อยละ 74.68 รองลงมาคือ สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 25.32 2) วิทยฐานะ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีวิทยฐานะ จำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 54.08 รองลงมาคือ ไม่มีวิทยฐานะ จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 45.92 3) อายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 30 – 45 ปี จำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 69.53 รองลงมาคือ อายุไม่เกิน 30 ปี จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 22.32 และอายุ 45 ปีขึ้นไป จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 8.15 ตามลำดับ และ 4) ประสบการณ์การทำงาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงานระหว่าง 5-10 ปี จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 47.64 รองลงมาคือ ประสบการณ์การทำงานไม่เกิน 5 ปี จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 32.19 และประสบการณ์การทำงาน 10 ปีขึ้นไป จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 20.17 ตามลำดับ

2. การศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูในสหวิทยาเขตวิทย์ปรการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูในสหวิทยาเขตวิทย์ปรการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ มีรายละเอียดดังตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้าน

n = 233

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและ เป้าหมายของโรงเรียน	4.25	.61	มาก	2
2. ด้านการบริหารหลักสูตรและการสอน	4.06	.82	มาก	5
3. ด้านการสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้	4.21	.63	มาก	4
4. ด้านการนิเทศการศึกษา	4.25	.64	มาก	3
5. ด้านการพัฒนาครู	4.36	.61	มาก	1
รวม	4.23	.59	มาก	-

จากตารางที่ 2 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = .59) เมื่อพิจารณา รายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นอันดับแรก คือ ด้านการพัฒนาครู ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = .61) รองลงมาคือ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและ เป้าหมายของโรงเรียน ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = .61) ด้านการนิเทศการศึกษา ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = .64) ด้านการสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = .63) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเป็นอันดับสุดท้าย คือ ด้านการบริหารหลักสูตรและการสอน ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = .82)

3. การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูในสหวิทยาเขตวิทย์ปรการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ จำแนกตามระดับการศึกษา วิทยฐานะ อายุ และ ประสบการณ์การทำงานของครู

การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูในสหวิทยาเขตวิทย์ปรการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ จำแนกตามระดับการศึกษา วิทยฐานะ อายุ และประสบการณ์การทำงานของครู โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 3 ถึง 6 ดังนี้

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษาของครูโดยรวมและรายด้าน

n = 233

ภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับการศึกษา				t	P
	ปริญญาตรี (n = 174)		สูงกว่าปริญญาตรี (n = 59)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและ เป้าหมาย ของโรงเรียน	4.32	.53	4.03	.77	2.688*	.002
2. ด้านการบริหารหลักสูตรและการสอน	4.15	.69	3.79	1.10	2.990*	.003

3. ด้านการสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้	4.28	.48	4.03	.94	2.662*	.008
4. ด้านการนิเทศการศึกษา	4.37	.45	3.92	.94	4.936*	.001
5. ด้านการพัฒนาครู	4.44	.43	4.13	.92	3.444*	.001
รวม	4.31	.43	3.98	.86	3.887*	.001

*P < .05

จากตารางที่ 3 พบว่า การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษาของครู โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามวิทยฐานะของครู โดยรวมและรายด้าน

ภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษา	วิทยฐานะ				t	P
	ไม่มีวิทยฐานะ (n = 107)		มีวิทยฐานะ (n = 126)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและ เป้าหมาย ของโรงเรียน	4.36	.64	4.16	.58	2.397*	.017
2. ด้านการบริหารหลักสูตรและการสอน	4.22	.62	3.92	.95	2.839*	.005
3. ด้านการสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้	4.31	.52	4.14	.71	2.051*	.041
4. ด้านการนิเทศการศึกษา	4.35	.49	4.18	.74	2.026*	.044
5. ด้านการพัฒนาครู	4.47	.49	4.26	.68	2.713*	.007
รวม	4.34	.50	4.13	.64	2.813*	.005

*P < .05

จากตารางที่ 4 พบว่า การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามวิทยฐานะของครู โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน

ตารางที่ 5 การเปรียบเทียบความแปรปรวนภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามอายุของครู โดยรวมและรายด้าน

n = 233

ภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	ss	df	MS	F	P
1. ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและ เป้าหมาย	ระหว่างกลุ่ม	1.802	2	.901	2.419	.091
	ภายในกลุ่ม	85.648	230	.372		
	รวม	87.450	232			
2. ด้านการบริหารหลักสูตรและการสอน	ระหว่างกลุ่ม	.328	2	.164	.240	.787
	ภายในกลุ่ม	157.550	230	.685		
	รวม	157.878	232			
3. ด้านการสร้างบรรยากาศ แห่งการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	.088	2	.044	.109	.897
	ภายในกลุ่ม	93.100	230	.405		
	รวม	93.189	232			
4. ด้านการนิเทศการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	1.515	2	.758	1.861	.158
	ภายในกลุ่ม	93.617	230	.407		
	รวม	95.133	232			
5. ด้านการพัฒนาครู	ระหว่างกลุ่ม	.304	2	.152	.411	.663

	ภายในกลุ่ม	85.042	230	.370		
	รวม	85.346	232			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	.104	2	.052	.150	.861
	ภายในกลุ่ม	79.770	230	.347		
	รวม	79.874	232			

จากตารางที่ 5 พบว่า การเปรียบเทียบความแปรปรวนภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามอายุของครู โดยรวม ต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ครูที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทุกด้าน

ตารางที่ 6 การเปรียบเทียบความแปรปรวนภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์การทำงานของครู โดยรวมและรายด้าน

n = 233

ภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	ss	df	MS	F	P
1. ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและ เป้าหมาย	ระหว่างกลุ่ม	.049	2	.025	.065	.937
	ภายในกลุ่ม	87.401	230	.380		
	รวม	87.450	232			
2. ด้านการบริหารหลักสูตรและการสอน	ระหว่างกลุ่ม	.535	2	.268	.391	.677
	ภายในกลุ่ม	157.343	230	.684		
	รวม	157.878	232			
3. ด้านการสร้างบรรยากาศ แห่งการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	.595	2	.298	.739	.479
	ภายในกลุ่ม	92.594	230	.403		
	รวม	93.189	232			
4. ด้านการนิเทศการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	.083	2	.041	.100	.905
	ภายในกลุ่ม	95.050	230	.413		
	รวม	95.133	232			
5. ด้านการพัฒนาครู	ระหว่างกลุ่ม	2.267	2	1.134	3.138	.045
	ภายในกลุ่ม	83.079	230	.361		
	รวม	85.346	232			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	.242	2	.121	.349	.706
	ภายในกลุ่ม	79.632	230	.346		
	รวม	79.874	232			

จากตารางที่ 6 พบว่า การเปรียบเทียบความแปรปรวนภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์การทำงานของครู โดยรวม ต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทุกด้าน

อภิปรายผลการวิจัย

1. การศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู ในสหวิทยาเขตวิทยปราชาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ

ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษา ในสหวิทยาเขตวิทยปราชาร ส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษา ขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ อีกทั้งตั้งอยู่ในพื้นที่ปริมณฑลและเขตกิ่ง

อุตสาหกรรม ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีการขยายตัวของชุมชนและเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้เกิดอัตราการแข่งขันทางการศึกษาสูง ด้วยสภาพบริบทดังกล่าว ผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องแสดงบทบาทเชิงรุกในการขับเคลื่อนงานวิชาการอย่างเข้มข้น เพื่อรักษามาตรฐานและสร้างความเชื่อมั่นให้กับสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของฮอลล์ลิงเจอร์ และเมอร์ฟี (Hallinger and Murphy, 1985 : 221-224) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการสูง จึงจะทำให้การบริหารสถานศึกษาประสบความสำเร็จและเกิดประโยชน์สูงสุด โดยต้องให้ความสำคัญกับการกำหนดภารกิจของโรงเรียน การจัดการเรียนการสอน ตลอดจนการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดท่ามกลางสถานะที่มีการแข่งขันสูงในปัจจุบัน และสอดคล้องกับการวิจัยกุนี สาส์ บาเซล อับดุลวาฮับ อิสมะแอ มะระ และจร ประสงค์ สุข (2568 : 130) ที่ศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนในเขตอำเภอสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นอันดับแรก คือ ด้านการพัฒนาครู และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเป็นอันดับสุดท้าย คือ ด้านการบริหารหลักสูตรและการสอน ซึ่งสามารถจำแนกการอภิปรายผลการวิจัย ได้ดังนี้

1.1 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการพัฒนาครู พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารมีบทบาทในการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกันเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน และการให้คำปรึกษาแบบกัลยาณมิตร ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตวิทยปรางค์ให้ความสำคัญกับการลงทุนในทุนมนุษย์ โดยมองว่าการพัฒนาครูไม่ใช่เพียงการจัดอบรมตามระเบียบปฏิบัติ แต่เป็นการสร้างฐานรากที่ยั่งยืนให้แก่สถานศึกษา เนื่องจากการพัฒนาศักยภาพครูส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อครูได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ย่อมส่งผลเป็นวงกว้าง ไปสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน บรรยากาศทางวิชาการที่เข้มแข็ง และภาพลักษณ์ความสำเร็จของโรงเรียนในระยะยาว การยกระดับความรู้ ทักษะ และจิตวิญญาณความเป็นครู จึงถือเป็นการลงทุนที่คุ้มค่าที่สุดที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงเชิงบวกในทุกมิติขององค์กร สอดคล้องกับแนวคิดของพินิตา มิ่งมิตร (2567 : 10) ที่กล่าวว่า กระบวนการที่ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพครูอย่างเป็นระบบ จะช่วยสร้างวิสัยทัศน์ให้ครูได้เห็นคุณค่า เป้าหมาย และภารกิจร่วมกันในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน จนเกิดเป็นวัฒนธรรมสถานศึกษาที่เข้มแข็งผ่านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบกัลยาณมิตร ซึ่งเป็นการเพิ่มศักยภาพการเรียนรู้ของครูในทุกระดับอย่างยั่งยืน และสอดคล้องกับการวิจัยของชนากานต์ คุ่มนุ่น และนันทิยา น้อยจันทร์ (2568 : 54) ที่ศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพครู อยู่ในระดับมาก

1.2 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการบริหารหลักสูตรและการสอน แม้ว่าจะเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเป็นอันดับสุดท้าย แต่พบว่า ค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตวิทยปรางค์เล็งเห็นว่า การบริหารหลักสูตรและการสอนเปรียบเสมือนหัวใจหลักของสถานศึกษาที่เป็นตัวกำหนดทิศทางการพัฒนาการศึกษาในทุกมิติ โดยคุณภาพของโรงเรียนจะสะท้อนออกมาผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้ภายในห้องเรียน การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพในด้านนี้ย่อมส่งผลดีเป็นวงกว้างไปสู่การยกระดับคุณภาพสถานศึกษา ทั้งในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น ความพึงพอใจของผู้ปกครอง และความเป็นมืออาชีพของครูผู้สอน สอดคล้องกับแนวคิดของพินิตา มิ่งมิตร (2567 : 9-10) ที่กล่าวว่า การบริหารหลักสูตรและการสอนคือกระบวนการมีส่วนร่วมระหว่างผู้บริหารและครูในการวิเคราะห์และกำหนดจุดมุ่งหมาย เพื่อปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น โดยมีเป้าหมายสำคัญคือการสนับสนุนให้ครูผู้สอนสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ และสอดคล้องกับการวิจัยของกิ่งกาญจน์ สุขสำราญ (2565 : 73) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มอำเภอลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการจัดการหลักสูตรและการสอน อยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู โรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนสหวิทยาเขตวิทยปรางค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ จำแนกตามสถานภาพส่วนตัว ได้แก่ ระดับการศึกษา วิทยฐานะ อายุ และประสบการณ์การทำงานของครู

2.1 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้เนื่องมาจากระดับการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการสะสมองค์ความรู้และกระบวนการคิดเชิงวิชาชีพ ซึ่งถือเป็นพื้นฐานในการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งครูผู้สอน โดยครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันย่อมได้รับการฝึกฝนทักษะการ

วิเคราะห์และการพัฒนางานวิชาการในระดับที่แตกต่างกัน ทำให้มีมุมมองและเกณฑ์ในการพิจารณาบทบาทการบริหารจัดการของผู้บริหารที่หลากหลายออกไปตามกรอบแนวคิดทางวิชาการที่ตนได้รับ ซึ่งความแตกต่างในมุมมองนี้สอดคล้องกับแนวคิดของเนตต์ มโนปัญญา (2565 : 29-39) ที่กล่าวว่า กระบวนการพัฒนางานวิชาการและการส่งเสริมให้ครูมีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ เป็นองค์ประกอบสำคัญของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งการที่ครูมีระดับการศึกษาที่ต่างกันย่อมส่งผลต่อการรับรู้และเป้าหมายในการพัฒนาตนเองเพื่อเป็นครูมืออาชีพ ที่แตกต่างกันด้วย โดยระดับการศึกษาเป็นตัวแปรที่ช่วยเพิ่มความสามารถของครูทั้งในด้านการดำเนินโครงการและการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ ดังนั้นเมื่อครูมีพื้นฐานความรู้และทัศนคติทางการศึกษาที่หล่อหลอมมาจากระดับการศึกษาที่ต่างกัน จึงส่งผลให้ความเห็นที่มีต่อการแสดงบทบาทภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โดยเฉพาะในด้านการวางแผนและการสนับสนุนความเป็นมืออาชีพ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการและมาตรฐานวิชาชีพในระดับที่ตนดำรงตำแหน่งและปฏิบัติหน้าที่ในปัจจุบัน และสอดคล้องกับการวิจัยของกุ่มณี สาหลัง บาเซล อับดุล วาฮับ อิสมะแอ มะเระ และ จร ประสงค์สุข (2568 : 130) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนในเขตอำเภอสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามวิทยฐานะ พบว่า ครูที่มีวิทยฐานะต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้เนื่องจากจากวิทยฐานะเป็นตัวบ่งชี้ถึงระดับความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้อย่างมีความรับผิดชอบในบทบาทวิชาชีพที่เพิ่มสูงขึ้นตามลำดับ โดยครูที่มีวิทยฐานะหรือมีวิทยฐานะสูงขึ้นมักได้รับการพัฒนาทักษะการคิดเชิงวิพากษ์และการแก้ปัญหาเชิงระบบผ่านการทำผลงานทางวิชาการ ทำให้มีเกณฑ์ในการรับรู้และพิจารณาบทบาทภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่เน้นความคาดหวังในด้านการสนับสนุนนวัตกรรมและการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ที่ลึกซึ้งกว่า ในขณะที่ครูไม่มีวิทยฐานะอาจให้ความสำคัญกับบทบาทการบริหารจัดการหรือการนิเทศในระดับปฏิบัติการที่สอดคล้องกับภาระหน้าที่และช่วงวัยทางวิชาชีพของตน ซึ่งมีแนวโน้มที่จะมีระดับที่คาดหวังตามวิทยฐานะที่น้อยกว่า จึงกล่าวได้ว่าวิทยฐานะเป็นสิ่งที่แสดงถึงความเชี่ยวชาญในวิชาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของปิยภัทร์ จิรบุญโชติ ชำนาญ ปาณาวงษ์ และ เอี่ยมพร หลินเจริญ (2567 : 675) ที่กล่าวว่า ครูที่มีวิทยฐานะต่างกันย่อมมีการรับรู้และประสบการณ์ในการได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารที่แตกต่างกัน ครูที่มีวิทยฐานะสูงจึงมักมีปฏิสัมพันธ์กับผู้บริหารในลักษณะของการร่วมวางแผนเชิงกลยุทธ์ การพัฒนานวัตกรรม และการปฏิบัติหน้าที่ในลักษณะเครือข่ายวิชาชีพ ทำให้มองเห็นบทบาทภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในมิติของการสร้างวิสัยทัศน์และการสนับสนุนเชิงระบบที่ซับซ้อนมากกว่าครูที่ไม่มีวิทยฐานะ และสอดคล้องกับการวิจัยของปฐมพร ชะตะรักษ์ และตรีภูมิณทร์ ตรีศรีสุวรรณ (2567 : 498) ที่ศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามวิทยฐานะ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.3 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามอายุ พบว่า ครูที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมต่างกันอย่างไม่เป็นนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้เนื่องจากเนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษามีการปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานเดียวกันตามนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ที่มุ่งเน้นให้สถานศึกษาเป็นพื้นที่ปลอดภัย อบอุ่น มีความสุข เอื้อต่อการเรียนรู้ผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ, 2567 : 34-35) อีกทั้งในปัจจุบันการขับเคลื่อนงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตวิทยปรางค์ มีการกำหนดเป้าหมายและแนวทางการปฏิบัติงานที่เป็นระบบและชัดเจนครอบคลุมทุกช่วงวัย ทำให้ครูทุกคนไม่ว่าจะอยู่ในช่วงอายุใด ต่างได้รับการถ่ายทอดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของสถานศึกษาในทิศทางเดียวกัน ประกอบกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษาในยุคปัจจุบันที่มุ่งเน้นความสำเร็จของผู้เรียนเป็นสำคัญ ทำให้ครูทุกช่วงวัยได้รับการส่งเสริมและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องเพื่อมุ่งสู่ความเป็นมืออาชีพ ส่งผลให้เกณฑ์ในการพิจารณาและการรับรู้ถึงบทบาทภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นไปในมาตรฐานเดียวกัน โดยไม่ได้ขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านวัยวุฒิหรืออายุที่แตกต่างกัน สอดคล้องกับแนวคิดของซาซ่าและบูแกนซ่า (Zasa and Buganza, 2023 : 416-422) ที่กล่าวว่า วิสัยทัศน์ร่วมเปรียบเสมือนกลไกสำคัญที่ช่วยยึดโยงบุคลากรในองค์กรให้มุ่งไปสู่ทิศทางเดียวกัน โดยทำหน้าที่เป็นแบบจำลองทางความคิดร่วมกัน เกี่ยวกับสถานะในอนาคตที่กลุ่มคนต้องการไปให้ถึง ซึ่งช่วยสร้างความชัดเจนและลดความซับซ้อนของเป้าหมาย เมื่อสถานศึกษาสามารถถ่ายทอดวิสัยทัศน์และพันธกิจลงสู่แผนการปฏิบัติงานที่จับต้องได้อย่างเป็นระบบ จะส่งผลให้บุคลากรเกิดความตระหนักและมีความเข้าใจที่ตรงกันเกี่ยวกับลำดับความสำคัญของงาน ด้วยกระบวนการหล่อหลอมเป้าหมายร่วมกันเช่นนี้ จึงช่วยสร้างความสอดคล้องในการ

ปฏิบัติงานและลดช่องว่างด้านการรับรู้ที่อาจเกิดจากความแตกต่างส่วนบุคคล ช่วงอายุมีส่วนทำให้ครูทุกกลุ่มเกิดความเชื่อมั่นและมีการรับรู้ต่อบทบาทภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาภายใต้วิสัยทัศน์และมาตรฐานวิชาชีพเดียวกัน และสอดคล้องกับการวิจัยของลลณลลิน พงษ์ศักดิ์ขจร และสงวน อินทร์รักษ์ (2567 : 233) ที่ศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเทพมงคลรังษี จังหวัดกาญจนบุรี ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร จำแนกตามอายุ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.4 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษามีการปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานเดียวกันตามนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ที่มุ่งเน้นให้สถานศึกษาเป็นพื้นที่ปลอดภัย อบอุ่น มีความสุข เอื้อต่อการเรียนรู้ผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ, 2567 : 34-35) อีกทั้งยังพบว่าผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตวิทยปารการมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารจัดการให้มีความยืดหยุ่น และเน้นการกระจายอำนาจในการตัดสินใจเพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วของสภาพแวดล้อมทางการศึกษาในปัจจุบัน โดยไม่ได้ยึดติดกับโครงสร้างการบริหารแบบแนวดิ่ง (Hierarchy) เพียงอย่างเดียว แต่มีการเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้แสดงศักยภาพในงานที่ปฏิบัติและได้รับมอบหมาย ซึ่งเป็นกลยุทธ์สำคัญในการสร้างความเข้มแข็งให้แก่สถานศึกษาท่ามกลางยุคพลิกผันในปัจจุบัน อีกทั้งยังสอดคล้องกับแนวคิดของสุปวิทย์ ศรีวันทนาสกุล และฉลอง ชาตรุประชีวิน (2564 : 124-129) ที่กล่าวว่า การเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรผ่านการปฏิบัติงานเชิงระบบที่ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่และการบริหารจัดการ มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ที่มีตัวชี้วัดความสำเร็จชัดเจน ซึ่งการบริหารจัดการในลักษณะนี้ช่วยลดช่องว่างในการรับรู้ของบุคลากรที่มีประสบการณ์การทำงานที่แตกต่างกัน โดยทำให้ทั้งกลุ่มครูรุ่นใหม่และกลุ่มที่มีประสบการณ์สูง ต่างมีบรรทัดฐานในการพิจารณาคุณภาพงานและสัมผัสถึงการสนับสนุนทางวิชาการจากผู้บริหารในมาตรฐานเดียวกัน เมื่อกระบวนการสื่อสารนโยบายและการสร้างทีมงาน มีความโปร่งใสและตรวจสอบได้ ย่อมทำให้ครูทุกกลุ่มเกิดความเชื่อมั่น และรับรู้ต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่สอดคล้องกัน ดังนั้นประสบการณ์การทำงานที่ต่างกันจึงไม่ได้เป็นตัวแปรสำคัญที่ทำให้ความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ และสอดคล้องกับการวิจัยของชนากานต์ คุ่มนุ่น และนันทิยา น้อยจันทร์ (2568 : 55) ที่ศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงาน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ ด้านการพัฒนาครูมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ดังนั้นสถานศึกษาควรมีกระบวนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบในการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของครูและบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถ เพื่อให้ก้าวทันต่อความเปลี่ยนแปลง ส่งเสริมการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสร้างสรรค์นวัตกรรม และสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกันในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ ด้านการบริหารหลักสูตรและการสอนมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเป็นอันดับสุดท้าย ดังนั้นสถานศึกษาควรมีกระบวนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบในการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้จัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ วิเคราะห์ความสอดคล้องกับบริบทและความต้องการของผู้เรียน จัดทำและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความทันสมัย ใช้สื่อ/นวัตกรรมที่หลากหลาย วัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำผลมาปรับปรุงการใช้หลักสูตรและการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตวิทยปารการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ

2.2 ควรศึกษาแนวทางการส่งเสริมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตวิทยปารการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ

2.3 ควรวิเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตวิทยปารการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ

เอกสารอ้างอิง

- กึ่งกาญจน์ สุขสำราญ. (2565). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรปราการ. **สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต** มหาวิทยาลัยเกริก.
- กุ่มณี สาหลัง บาเซล อับดุลวาฮับ อิสมะแอ มะระ และจร ประสงค์สุข. (2568, มีนาคม - เมษายน). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน ในเขตอำเภอสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2. **วารสารศิลปการจัดการ**, 9 (2), 130-144.
- ข้าวทิพย์ ทีสุโก. (2564). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อผลสำเร็จในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2. **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต** มหาวิทยาลัยราชภัฏสุพรรณบุรี.
- ชนากานต์ คุ่มนุ่น และนันทิยา น้อยจันทร์. (2568, ธันวาคม). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ. **การประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 20 เสริมสร้างองค์ความรู้ขับเคลื่อนการศึกษาและบูรณาการข้ามศาสตร์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน**, 48-58.
- ชนิดา สารทอง และธิดาวัลย์ อุ่นกอง. (2568). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล. **วารสารบริหารการศึกษาบัณฑิต**, 25 (1), 340-354.
- ชลนิชา ศิลาพงษ์. (2564). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1. **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต** มหาวิทยาลัยราชภัฏสุพรรณบุรี.
- เนติ มโนปัญญา. (2565). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1. **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต** มหาวิทยาลัยราชภัฏสุพรรณบุรี.
- ปฐมพร ชาตะรักษ์ และตรีภูมิ นฤมิตร. (2567, กรกฎาคม - กันยายน). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3. **วารสารวิชาการสถาบันพัฒนาพระวิทยากร**, 7 (3), 497-513.
- ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์. (2563). **การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน**. กรุงเทพฯ : ห.จ.ก. มิน เซอร์วิส ซัพพลาย.
- ปวีณา บุทธิจักร. (2564). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21. **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต** มหาวิทยาลัยราชภัฏสุพรรณบุรี.
- ปานหทัย ธรรมรัตน์. (2564). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษากับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2. **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต** มหาวิทยาลัยราชภัฏสุพรรณบุรี.
- ปิยภัทร จิรบุญโชติ ชำนาญ ปานาวงษ์ และเอื้อมพร หลินเจริญ. (2567, กรกฎาคม - กันยายน). ความก้าวหน้าในเส้นทางการพัฒนาวิทยฐานะวิชาชีพของครูและผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพการจัดการศึกษา : พหุกรณีศึกษา. **วารสารศิลปการจัดการ**, 8 (3), 666-681.
- พระอนุรักษ์ จุตสี และ วิภาภรณ์ ภูวัฒนกุล. (2565, มกราคม - มิถุนายน). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 1. **วารสารศึกษาศาสตร์ มจร**, 10 (1), 144-155.
- พัฒน์ดา มิ่งมิตร. (2567). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตระยอง เขต 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง. **สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต** มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พิทวัส สุดขารี. (2566). การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2. **วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต** มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เริงฤทธิ์ คำหมู่. (2565). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3. **สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต** มหาวิทยาลัยนเรศวร.

- โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย สมุทรปราการ. (2566). รายงานการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report : SAR) ประจำปีการศึกษา 2566 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย สมุทรปราการ. สมุทรปราการ : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ.
- โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) สมุทรปราการ. (2567). รายงานประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self-Assessment Report : SAR) ประจำปีการศึกษา 2567 โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) สมุทรปราการ. สมุทรปราการ : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ.
- โรงเรียนสมุทรปราการ. (2567). รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสมุทรปราการ ปีการศึกษา 2567. สมุทรปราการ : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ.
- ถลันถลิน พงษ์ศักดิ์จรร และสงวน อินทร์รักษ์. (2567, มกราคม – มีนาคม). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเทพมงคลรังษี จังหวัดกาญจนบุรี. *วารสารธรรมเพื่อชีวิต*, 30 (1), 232-253.
- สมพงษ์ วิเศษจันทร์. (2566). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2. *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ. (2567). แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2566-2670 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ (ฉบับทบทวน พ.ศ. 2567). สมุทรปราการ : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2567). *มาตรฐานตำแหน่งของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา*. ม.ป.ท.
- สำนักงานจังหวัดสมุทรปราการ. (2568). *แผนพัฒนาจังหวัดสมุทรปราการ 5 ปี (พ.ศ. 2566–2570) ฉบับทบทวนประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568*. สมุทรปราการ: กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด สำนักงานจังหวัดสมุทรปราการ.
- สุกัญญา แซ่ม้อย. (2565). *การบริหารวิชาการที่ตอบสนองการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคพลิกผัน*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุปวิทย์ ศรีวันทนาสกุล และฉลอม ชาตรุประชีวิน. (2564, มกราคม). การศึกษาวัฒนธรรมคุณภาพ และ แนวทางการส่งเสริมวัฒนธรรมคุณภาพ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2. *วารสารมหาจุฬานาครทรรศ*, 8 (1), 118-133.
- อัจฉรา นิยมมาภา. (2561). *ภาวะผู้นำทางวิชาการศักยภาพผู้บริหารยุคใหม่*. กรุงเทพฯ : วิสด้า อินเทอร์เน็ต.
- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of Psychological Testing*. New York : Harper and Row.
- Camangyan, J. R., Cabuenas, M. C., Mandaya-Abapo, J. M. and Abendan, C. F. (2023, January). The Influence of Principals' Instructional Leadership on the Professional Performance of Teachers. *International Multi-Disciplinary Journal of Education*, 1 (6), 433-443.
- Hallinger, P. and Murphy, J. (1985, November). Assessing the Instructional Management Behaviour of Principals. *The Elementary School Journal*, 86 (2), 217-247.
- Krejcie, R. V. and Morgan, D. W. (1970, September). Determining Sample Sizes for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30 (3), 607-610.
- Kung, S. E. (1992, August). Instructional Leadership : A Constructivist Perspective. *Educational Administration Quarterly*, 28 (3), 430-443.
- McEwan, E. K. (2003). *7 Steps to Effective Instructional Leadership*. California : Corwin Press.
- Zasa, F. P. and Buganza, T. (2023, December). Developing a shared vision : strong teams have the power. *Journal of Business Strategy*, 44 (6), 415-425.